

Innhold

Forkortelser	9
1 Området for familieretten.....	11
2 Ekteskapet – inngåelse og oppløsning	13
2.1 Innledning.....	13
2.2 Forlovelse	13
2.3 Inngåelse av ekteskap	14
2.3.1 Ekteskapsvilkårene.....	14
2.3.2 Prøving av ekteskapsvilkårene	14
2.3.3 Vigselen.....	15
2.3.4 Virkningen av at reglene ikke er fulgt – ugyldighet	15
2.4 Oppløsning av ekteskap.....	16
2.4.1 Innledning	16
2.4.2 Mekling	17
2.4.3 Separasjon ved bevilling	17
2.4.4 Skilsmisse	17
2.4.5 Oppløsning av ekteskap inngått i strid med ekteskapsforbudene.....	18
2.4.6 Midlertidige avgjørelser	19
2.5 Underholdsbidrag til fraskilt ektefelle – pensjon	19
2.5.1 Utgangspunktet	19
2.5.2 Når bidrag skal betales.....	20
2.5.3 Nærmere om bidraget	20
2.5.4 Fraskilt ektefelles rett til pensjon fra annen pensjonsordning enn folketrygden.....	21
3 Formuesforholdet mellom ektefellene.....	23
3.1 Innledning.....	23
3.2 Økonomisk selvstendighet under ekteskapet	24
3.2.1 Råderett over eiendeler.....	24
3.2.2 Gjeldsansvaret	25
3.2.3 Gjensidig underholdsplikt.....	26
3.3 Lovens normalordning: felleseie.....	27

3.4	Særeie	28
3.4.1	Hvordan særeie oppstår	28
3.4.2	Oppgjøret ved særeie.....	28
3.4.3	To modifikasjoner: vederlagskrav og overtakelse av bolig og innbo	29
3.5	Adgangen til å avtale andre formuesordninger.....	30
3.6	Fastlegging av eierforholdene – eneeie og sameie	33
3.6.1	Innledning	33
3.6.2	Eierforholdets betydning	34
3.6.3	Fastlegging av eierforholdet – oversikt.....	35
3.6.4	Nærmere om partenes bidrag som grunnlag for sameie	36
3.6.5	Eierandelens størrelse.....	38
3.6.6	Rettsvern – fast eiendom	38
3.7	Ektepakt og gaver	39
3.7.1	Krav om ektepakt for gaver	39
3.7.2	Hva er en ektepakt?.....	39
4	Deling av felleseiet ved separasjon og skilsmisse	41
4.1	Oversikt over delingsoppgjøret	41
4.2	Det verdimessige oppgjøret	42
4.2.1	Innledning	42
4.2.2	Forloddskrav	45
4.2.3	Skjevdeling.....	46
4.2.4	Gjeldsavleggelsen.....	50
4.2.5	Vederlagskrav.....	51
4.3	Det gjenstandsmessige oppgjøret og bruksrett	53
5	Samboerforhold	55
5.1	Innledning.....	55
5.2	Det økonomiske forholdet mellom samboerne	57
5.2.1	Råderetten	57
5.2.2	Ansvar for gjeld	57
5.2.3	Hvem er eier av eiendelene?.....	57
5.3	Oppgjøret ved samboerforholdets slutt	60
5.3.1	Prinsippet for oppgjøret: Hver tar sitt.....	60
5.3.2	Vederlag for berikelse av samboeren	60
5.3.3	Rett til å overta bolig og innbo	63
5.4	Samboeravtaler – lemping av avtaler.....	64
5.4.1	Utforming av samboeravtaler	64
5.4.2	Lemping av samboeravtaler – avtaleloven § 36.....	65

6	Barn og foreldre	67
6.1	Noen utgangspunkter.....	67
6.2	Hvordan faren pekes ut	68
6.2.1	Moren er gift	68
6.2.2	Moren er ugift	69
6.2.3	Foreldreskapet ved assistert befruktning mv.....	70
6.3	Medmorskap.....	72
6.4	Endring av et etablert farskap.....	72
6.4.1	Innledning	72
6.4.2	Historisk tilbakeblikk	73
6.4.3	Gjeldende regler om endring av farskap	74
6.4.4	Arbeids- og velferdsdirektoratet kan reise sak – arvingenes stilling	75
6.4.5	Saksbehandlingsregler	75
6.4.6	Endring av farskap ved enighet mellom moren, faren og mannen som er den biologiske faren	76
6.5	Foreldreansvaret.....	76
6.5.1	Innledning	76
6.5.2	Hvem som har foreldreansvaret – foreldrene er gift med hverandre.....	76
6.5.3	Foreldreansvaret hvor foreldrene ikke er gift med hverandre.....	77
6.5.4	Foreldreansvarets innhold.....	77
6.5.5	Barnets med- og selvbestemmelsesrett	78
6.5.6	Foreldreansvaret etter dødsfall.....	79
6.6	Forholdet til barna ved separasjon og skilsmisse	80
6.6.1	Innledning – barnets beste.....	80
6.6.2	Om foreldreansvaret etter samlivsbrudd og innholdet av det.....	81
6.6.3	Nærmere om hva som tillegges vekt når foreldrene er uenige om hvor barnet skal bo fast	82
6.6.4	Om «delt bosted»	86
6.7	Samværsretten.....	86
6.7.1	Barnet har rett til samvær med begge foreldre.....	86
6.7.2	Samværsrettens innhold og omfang	86
6.7.3	Utgiftene ved samværet	88
6.7.4	Nektelse av samværsrett.....	88
6.7.5	Samværsrett for andre enn foreldrene.....	89
6.8	Tvangsmidler	89
6.8.1	Problemet	89

6.9	Foreldrenes forsørgelsesplikt – bidrag	90
6.9.1	Foreldrenes plikt til å forsørge sine barn	90
6.9.2	Hvor lenge varer forsørgelsesplikten?	91
6.9.3	Bidragsplikten	92
6.10	Vergemål for personer under 18 år – mindreårige	94
6.10.1	Innledning	94
6.10.2	Om vergens kompetanse – fylkesmannens rolle	94
6.10.3	Den mindreåriges handleevne	95
6.10.4	Virkningene av at den mindreårige eller vergen handler utenfor sin kompetanse	96
6.10.5	Virkningene av at den mindreårige ikke er bundet	97
	Ektepaktskjema	99